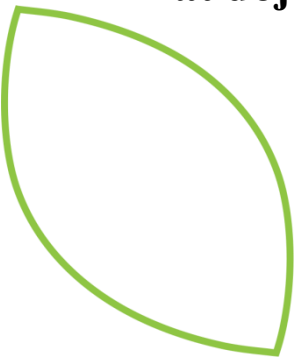

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Labai smulkių ūkių plėtra“ įgyvendinimo taisyklės

- ✓ Šia priemone siekiama **skatinti labai smulkių ūkių plėtrą** vykdant žemės ūkio produktų **gamybą**, valdoje užaugintų žemės ūkio produktų **perdirbimą**, **didinant šių ūkių orientavimąsi į rinką, konkurencingumą bei produktyvumą, bendrų žemės ūkio valdos rezultatų gerinimą.**
- ✓ Priemone siekiama skatinti **ūkių bendradarbiavimą**, įgyvendinant ūkininkų grupių projektus ir kolektyvines investicijas, tokiu būdu **skatinant bendrų investicijų naudojimą.**

Remiamos veiklos ir sektoriai

▪ Remiamos veiklos:

- ✓ **žemės ūkio produktų gamyba**, įskaitant žemės ūkio produktų gamybą pripažinto žemės ūkio kooperatyvo savo narių valdose;
- ✓ žemės ūkio valdoje pagamintų ir (arba) išaugintų **žemės ūkio produktų perdirbimas**, įskaitant pirminį perdirbimą, taip pat pripažinto žemės ūkio kooperatyvo tik savo narių jų valdose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, supirktų iš savo narių jų valdose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą.

▪ Remiami sektoriai:

- ✓ gyvulininkystė
- ✓ augalininkystė
- ✓ daržininkystė
- ✓ sodininkystė
- ✓ uogininkystė

Galimi pareiškėjai

Pareiškėjais gali būti **fiziniai ar juridiniai asmenys**, užsiimantys žemės ūkio veikla ir (arba) žemės ūkio produktų perdirbimu:

- ✓ fiziniai asmenys, kurie **yra savo vardu įregistravę žemės ūkio valdą ir ūkininko ūkį;**
- ✓ juridiniai asmenys, **savo vardu įregistravę žemės ūkio valdą** (netaikoma pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams, kurie superka ir realizuoja tik iš savo narių valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus arba supirktus iš savo narių jų valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus perdirba ir realizuoja iš jų pagamintus maisto ir ne maisto produktus)
- ✓ paraiška gali būti **teikiama su partneriu** (fiziniu asmeniu, įregistravusiu žemės ūkio valdą ir ūkininko ūkį)

Partnerystė

Priemone **skatinamas paraiškų teikimas su partneriu**. Partnerių skaičius nėra ribojamas.

- ✓ projektui teikiama viena paramos paraiška. Paramos lėšas, skirtas projektui įgyvendinti gauna tik paramos gavėjas;
- ✓ Partnerystė gali būti sudaroma **tik tarp veiklą vykdančių ūkininkų** (fizinių asmenų įregistravusių žemės ūkio valdą ir ūkininko ūkį);
- ✓ Per vieną kvietimą teikti paramos paraiškas partneris gali dalyvauti įgyvendinant **tik vieną projektą** pagal šią priemonę. 2023–2027 metų laikotarpiu, būnant partneriu **galima dalyvauti ne daugiau kaip 3 projektuose**;
- ✓ Pareiškėjas ir partneris (-iai) iki paramos paraiškos pateikimo pagal Taisyklių 2 priede nustatytą formą **turi pasirašyti bendrą jungtinės veiklos sutartį**, sudarytą laikantis pagrindinių geros partnerystės principų;
- ✓ Partneriai ir paramos gavėjas iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos **negali būti keičiami**, išskyrus atvejus nurodytus jungtinės veiklos sutartyje.

Paramos suma ir intensyvumas

Paramos suma projektui:

- ✓ Didžiausia paramos suma vienam paramos gavėjo projektui **galima iki 25 000 Eur**. Tuo atveju, kai projektas įgyvendinamas **2 (dviejų) ūkio subjektų**, paramos suma vienam projektui **galima iki 50 000 Eur**; kai projektas įgyvendinamas **3 (trijų) ūkio subjektų**, paramos suma vienam projektui galima **iki 75 000 Eur** ir kai projektas įgyvendinamas **4 (keturių) ar daugiau ūkio subjektų**, paramos suma vienam projektui galima **iki 100 000 Eur**.
- ✓ Finansuojama iki **85 proc.** visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.
- ✓ Pareiškėjas ir partneris (-iai) per vieną kvietimą teikti paramos paraiškas gali pateikti **tik vieną paramos paraišką ir tik įgyvendinus ankstesnįjį investicinį projektą**.
- ✓ Paramos gavėjo, sutuoktinių, susijusių įmonių didžiausia bendra gauta paramos suma 2023–2027 metų laikotarpiu pagal šią priemonę **negali viršyti 100 000 Eur**.
- ✓ Priemonei taikomas **3 metų kontrolės laikotarpis** nuo galutinio paramos lėšų išmokėjimo dienos.

Paramos išmokėjimo būdai

Taikomi šie paramos išmokėjimo būdai:

- ✓ **išlaidų kompensavimo**, kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, kartu su mokėjimo prašymu pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus
- ✓ **sąskaitų apmokėjimo**, kai paramos gavėjas deklaruoja patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas (apmokama tik nuosavo indėlio dalis)
- ✓ Paramos lėšų išmokėjimo būdą pasirenka paramos gavėjas.

Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai paramai gauti (1)

- ✓ Fiziniai asmenys savo vardu, kaip valdos valdytojai, turi būti **įregistravę valdą bei ūkininko ūkį**.
- ✓ Juridiniai asmenys savo vardu turi būti **įregistravę valdą** (netaikoma pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams, kurie superka ir realizuoja tik iš savo narių valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus arba supirktus iš savo narių jų valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus perdirba ir realizuoja iš jų pagamintus maisto ir ne maisto produktus).
- ✓ pareiškėjas **užsiima žemės ūkio veikla** ir (arba) valdoje (-ose) pagamintų ir (arba) užaugintų žemės ūkio produktų supirkimu (taikoma tik pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams, superkantiems savo narių valdose pagamintą ir (arba) užaugintą produkciją), **ir (arba) perdirbimu**, įskaitant pirminį perdirbimą, ir pateikimu rinkai **ne trumpiau kaip 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo**);
- ✓ parama teikiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo **I priedo produktų** (išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus) **pirminei gamybai ir valdoje pagamintiems ir (arba) užaugintiems produktams perdirbti**, įskaitant pirminį perdirbimą;

Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai paramai gauti (2)

- ✓ parama teikiama pareiškėjui, kurio žemės ūkio **valdos ekonominis dydis (VED)**, kai paraišką teikia **vienas žemės ūkio subjektas**, paraiškos teikimo metu **yra ne mažesnis kaip 8 000 Eur ir ne didesnis kaip 16 000 Eur**. Kai paraiška **teikiama su partneriu**, VED paraiškos teikimo metu **yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 16 000 Eur**. (VED dydžio intervalas taikomas **kiekvienam bendradarbiaujančiam subjektui**) (VED dydžio reikalavimas netaikomas pripažintiems žemės ūkio kooperatyvams, kurie superka ir realizuoja tik iš savo narių valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus arba supirktus iš savo narių jų valdose pagamintus ar išaugintus žemės ūkio produktus perdirba ir realizuoja iš jų pagamintus maisto ir ne maisto produktus);
- ✓ projekto investicijos **pagerina bendrus valdos veiklos rezultatus** (gamybos apimtys; žemės ūkio valdos ekonominis dydis) (netaikoma, kai parama teikiama kolektyvinės investicijoms įgyvendinti) arba **skatina orientavimąsi į rinką** (žemės ūkio produktų pardavimo pajamos; savo ūkyje užaugintų ar iš savo narių supirktų jų valdose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų perdirbimo pajamos);
- ✓ Pareiškėjas tvarko **buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas**; Įgyvendinęs projektą paramos gavėjas turi atitikti ekonominio gyvybingumo rodiklius (grynasis pelningumas, skolos rodiklis, paskolų padengimo rodiklis, einamojo likvidumo koeficientas), nustatytus Ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse;
- ✓ Atitikti kitas tinkamumo sąlygas, nurodytas Įgyvendinimo ir administravimo taisyklėse.

Tinkamos finansuoti išlaidos

- ✓ **nauja žemės ūkio technika ir nauja žemės ūkio įranga;**
- ✓ **nauji technologiniai įrengimai**, skirti žemės ūkio sektoriaus pirminiams žemės ūkio produktams apdoroti ir (arba) perdirbti ir (arba) paruošti realizacijai;
- ✓ **nauja kompiuterinė ir programinė įranga**, susijusi su įsigijamos įrangos ar technologinio proceso valdymu;
- ✓ projekte numatytai veiklai žemės ūkio sektoriuje vykdyti būtinų **pastatų ir (arba) statinių nauja statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas;**
- ✓ **naujos statybinės medžiagos;**
- ✓ **infrastruktūra valdoje** (privažiavimas prie sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, apšvietimo įrengimas, vandens tiekimas (įskaitant vandens gręžinį) ir pan.);
- ✓ **daugiamečių augalų įsigijimas ir jų sodinimo darbai** (rangos būdu).
- ✓ **bendrosios išlaidos** (konsultavimo, projektavimo ir pan.).

Netinkamos finansuoti išlaidos

- ✓ nesusijusios su projektu ir remiama veikla;
- ✓ trumpalaikio turto įsigijimas;
- ✓ transporto priemonių, išskyrus žemės ūkio techniką, įsigijimas;
- ✓ išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant teisės aktuose nustatytos pirkimo tvarkos;
- ✓ išlaidos drėkinimui (išskyrus drėkinimo sistemas, kurioms naudojamas lietaus vanduo);
- ✓ saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geoterminio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos, išskyrus atvejus, kai nurodytos investicijos susijusios su valdos gamybinių poreikių tenkinimu (pardavimui skirta energija neremiamą);
- ✓ išlaidos, neatitinkančios pareiškėjo ir (ar) partnerio ūkių gamybinio potencialo;
- ✓ PVM išlaidos;
- ✓ Žemės pirkimas;
- ✓ Gyvūnų pirkimas, vienmečių augalų pirkimas ir jų sodinimas;
- ✓ Dronai.

Atrankos kriterijai (1)

1. Paraiška teikiama su partneriu:

- kai dalyvauja 1 partneris – **suteikiama 5 balai.**
- kai dalyvauja 2 partneriai – **suteikiama 10 balų.**
- kai dalyvauja 3 ar daugiau partnerių arba paraišką teikia pripažintas žemės ūkio kooperatyvas – **suteikiama 25 balai.**

2. Pareiškėjas vykdo arba įsipareigoja vykdyti ekologinę gamybą:

- **kai pareiškėjas vykdo ekologinę gamybą arba kontroliuojančioje institucijoje yra registruotas kaip perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio ūkis** ir turi sertifikavimo institucijos išduotą ekologinės gamybos patvirtinimo dokumentą ir įsipareigoja iki kontrolės laikotarpio pabaigos vykdyti ekologinę gamybą – **suteikiama 20 balų.** Turi būti sertifikuota 100 proc. deklaruoto ŽŪN ploto, laikomų ūkinių gyvūnų.
- **kai pareiškėjas įsipareigoja vykdyti žemės ūkio sektoriaus ekologinę gamybą** ir po projekto įgyvendinimo pabaigos antraisiais projekto kontrolės metais turėti sertifikavimo institucijos išduotą ekologinę gamybą patvirtinantį dokumentą ir ekologinę gamybą įsipareigoja vykdyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos – **suteikiama 15 balų.** Turi būti sertifikuota 100 proc. deklaruoto ŽŪN ploto, laikomų ūkinių gyvūnų.

Atrankos kriterijai (2)

3. Pareiškėjas vykdo gamybą pagal Nacionalinės žemės ūkio ir maisto kokybės sistemos (NKP) reikalavimus (pateikia patvirtinimo dokumentą) ir įsipareigoja vykdyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos – **suteikiama 10 balų**. Atitiktis tikrinama pagal sertifikavimo institucijos išduotą patvirtinimo dokumentą. Atitiktis laikoma tinkama jei sertifikuota 100 proc. deklaruoto ŽŪN ploto, laikomų ūkinių gyvūnų.

4. Pareiškėjas vykdo ar įsipareigoja vykdyti savo ūkyje pagamintos ir (arba) užaugintos žemės ūkio produkcijos perdirbimą, įskaitant pirminį perdirbimą:

- **kai pareiškėjas vykdo savo ūkyje pagamintos ir (arba) užaugintos produkcijos perdirbimą, įskaitant pirminį perdirbimą – suteikiama 15 balų.** Balai suteikiami, jei pajamos iš savo ūkyje pagamintos ir (arba) užaugintos žemės ūkio produkcijos perdirbimo, įskaitant pirminį perdirbimą, sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų subjekto veiklos pajamų. Tikrinama pagal Pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto, siekiančio pasinaudoti parama pagal Strateginio plano priemones, praėjusių kalendorinių metų pajamas (toliau – Pažyma apie pajamas), parengtą vadovaujantis Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“;
- **kai pareiškėjas įsipareigoja vykdyti savo ūkyje pagamintos ir (arba) užaugintos produkcijos perdirbimą, įskaitant pirminį perdirbimą** ir pateiktoje paraiškoje numato investicijas į žemės ūkio produktų perdirbimo įrengimus, kurių vertė sudaro daugiau kaip 50 proc. visų projekte numatytų įsigyti investicijų vertės (be PVM) – **suteikiama 10 balų**.

Atrankos kriterijai (3)

5. **Mišrios specializacijos ūkiui – suteikiama 15 balų.** Mišriuoju ūkiu laikomas ūkis, kurio pajamos, *gaunamos iš daugiau nei vieno žemės ūkio sektoriaus ir kurio pajamos nėra iš vieno žemės ūkio sektoriaus nesudaro daugiau kaip 50 proc. visų ūkio veiklos pajamų*, išskyrus, *jei pajamos gaunamos tik iš dviejų žemės ūkio sektorių*. Jei pajamos gaunamos iš dviejų žemės ūkio sektorių, *pajamos iš kiekvieno sektoriaus turi sudaryti ne mažiau kaip 30 proc. visų ūkio veiklos pajamų*. Tikrinama pagal Pažymą apie pajamas už praėjusius kalendorinius metus. Pildant Pažymą apie pajamas, ankštinių daržovių atveju daržininkystės sektoriui priskiriamos pajamos, susijusios tik su šviežių daržovių (t. y. nepriskiriamos nenatūraliai išdžiovintos ir natūraliai išdžiūvusios ankštinės daržovės) gamyba arba perdirbimu;

6. **Pareiškėjas investuoja į gamybinių procesų skaitmeninimo inovacijas – suteikiama 15 balų.** Balai suteikiami, investuojant į skaitmenines technologijas, nurodytas Projektų inovatyvumo vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. kovo 24 d. įsakymu 3D-181 „Dėl projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“ 1 priedo kriterijuje „Skaitmeninimas“.

Privalomasis mažiausias paramos paraiškų atrankos balų skaičius – **30 balų**.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

